

TEKSTS ANETE PINKE
FOTO MADARA GRITĀNE

GUDRS, VĒL GUDRĀKS

Mājas tēls – bumerangs – radās viegli, no pirmās skices – kā ietrenētas arhitekta rokas precīzs metiens. Apjoms, kas risināts vienkāršā, ģeometriskā arhitektūras valodā, sargā privātumu un iekšienē slēpj, iespējams, augstāko IQ Latvijā.

Konsekventā minimālista, biroja *OUTOFBOX* vadošā arhitekta Pētera Bajāra radīto privātmāju Baltezerā, tāpat kā citus viņa projektus, raksturo vides konteksta izjūta un dabas un arhitektūras mijiedarbība. Ēkas lakoniskā, ģeometriskā forma organiski iekļaujas apkārtnē, izmantojot vietas reljefu, un norobežo iemītnieku dzīvi no apkārtnes skatieniem. Jau iegādājoties zemes gabalu, īpašnieka nosacījums bija, lai tas ir pēc iespējas tālāk no kaimiņiem. Ņemot vērā visai blīvo apbūvi, ēkas novietojums gruntsgabālā un iekšup vērsta forma ļāvusi izveidot *introvertu māju*, kas atbilst pasūtītāju dzīves izjūtai. Bumeranga siluets ieskauj pagalmu, saglabājot dabisko audzi un ļaujot mērķtiecīgi norobežoties no ielas. «Un sliktas arhitektūras,» tiešs ir arhitekts.

Lai arī pirmajā acu uzmetienā šķitis, ka reljefa gruntsgabālā tikpat kā nav, tomēr, sākot to pētīt, atklājies, ka starp augstāko un zemāko punktu ir divu metru starpība, kura tad ēkas arhitektūrā arī maksimāli izmantota. Tas ļāva veidot interesantu plānojumu vairākos līmeņos – gan iekšā, gan arī ārpusē, kur radītas terases – katra ar savu noskaņu. Kopā ēkai ir četri līmeņi. Ieejas līmenī ir izvietota *spa* zona ar baseinu un pirti, treniņieru zonu un saimnieka

darbnīcu. Stāvu zemāk iekārtota dzīvojamā zona, kas apvienota ar virtuvi. No tās var nokļūt āra terasē, bet plašie stiklojumi nojauc robežu starp iekštelpu un dabu. No šī līmeņa kāpnēs ved uz pagrabu. Savukārt augšējais atvēlēts saimnieku privātajām telpām. Tur izvietotas vannasistabas, veļas telpa, bērnu gulamistabas un *master bedroom*. Saimnieks Edgars smeļot atceras, ka, ievācoties jaunajā mājā, sākumā pat sāpējuši ceļi – no kāpšanas. Noderīga fiziskā slodze un vienlaikus cits ieguvums – plānojums līmeņos ļauj izvairīties no *plakanās dzīves*.

Arī šajā *OUTOFBOX* projektā izpaužas Pētera Bajāra mīlestība pret betonu, kura visā pilnībā manifestējusies Cēsu privātmājā – *Dizaina gada balvas 2017* finālistē. Ieraugot šī projekta fotosesiju *DEKO* lappusēs (2017. gada februāra/marta numurā, sk. *Manizurnali.lv* – aut. piez.), Edgars sociālajā lietotnē *Facebook* uzrunājis arhitektu. Cēsu mājas galvenie pamatprincipi ir iekļaušanās reljefā, noslēgtība no ārpusaules un saplūšana ar dabu, kā arī betona izmantojums. Domājot par savu māju, Edgars gan pieteicis: «Betonu tā minimālāk.» Tomēr betons interjerā eksponējas – gan pagrabā, gan pirmā stāva zonā, radot vēsu, monumentālu sajūtu. ►

Iekštelpas veidotas apzināti kontrastējošas fasādes brūngani melnajam tonim, radot siltumu. Saimniece Aīva bieži cep kūkas, tāpēc liela nozīme bija funkcionālai, bet vizuāli tīrai virtuvei, kur ir daudz virsmu un skapišu.

Vēsais, monumentālais betons balansē ar silto koku, un kopējo noskaņu vēl mājīgāku padara dabiskā gaisma – tā kā logi ir pret dienvidiem, te ir saulains visu dienu.

← ↑ Dzīvojamās zonas skapiši atveras pēc push principa, lai fasādē nebūtu nekā lieka. Vertikālās redeles nodrošina gaisa pieplūdi kamīnam. Liniju ritms turpinās arī citviet interjerā, piemēram, pirmā stāva tualetē.

Pakāpeniski telpām tiecoties augšup, tas sev kompānijā ieaicina koku. Betona ipatsvaram proporcionāli samazinoties, noskaņa kļūst arvien siltāka. «Kāpēc betons? Galvenokārt jau faktūras, estētikas vārdā.» atbild Pēteris, skaidrojot, ka šeit tā, pirmkārt, ir konstruktīva un loģiska izvēle. Tā kā daļa apjoma ir zem zemes līmenī, betons novērš hidroizolācijas problēmas. Gluži parasti betona pamati, kas šeit it kā pastiepušies augstāk. Kā jau masīvam materiālam, tam ir pamatīga siltuma inerce, kas nozīmē – vasarā ir patikami vēss, bet ziemā – patikami silts. Un, kombinējot to ar koku, betons var būt ļoti mājīgs. Arī saimnieki atzīmē, ka vasaras karstumā šis materiāls sniedz nepieciešamo veldzi, un, lai arī sākumā pret to bijuši skeptiski, par rezultātu ir gandarīti.

Vēl kāda kopēja iezīme ar jau iepriekš pieminēto Cēsu projektu ir *prāts* – šī ir viena no gudrākajām mājām Latvijā. Vienotā sistēmā saslēgtas ir visas ēkas inženiertehniskās komunikācijas – apkure, ventilācija, gaismas, ūdens padeve, baseins, audiosistēma. To var vadīt no jebkuras pasaules vietas. Sarežģītās programmatūras autors ir pats saimnieks Edgars, kura uzņēmums izstrādā īpašu gudrās mājas sistēmu. «Izveidojām risinājumu, lai viss cits ar citu runātos. Ražojam kontrolieri, kas savstarpēji integrē sistēmas, ļauj tām sarunāties vienā valodā,» atklāj Edgars, kuram jaunā māja kalpo par testa platformu.

Tieši mājas intelekts bijis lielākais izaicinājums arhitektam un dizaineri – tas nozīmēja visu integrēt, paslēpt un savienot ar milimetra precizitāti. Risinājumi bija jāieplāno jau iepriekš, jo kļūdu labojums betonā nav iespējams. Nav brīnums, ka *OUTOFBOX* ➡

1. Saimnieku guļamistaba lepojas ar greznāko skatu – priežu meža ainavu, ko reizēm bagātina arī stirnas. Slīpie griesti telpās bijis izaicinājums, uz kuru atbilde ir radošums. Piemēram, aizkaru stangas ir saliktas trepītē, paslēpjot to aiz speciāli izgatavota paneļa. 2. Garderobi no guļamzonas atdala masīva mēbele, kurā no vienas puses paslēpta ērta garderobe, bet gultas pusē integrēti plaukti. Atveramie skapiši piemēroti telefona uzlādei, turklāt niša ir izgaismota. 3. Visā mājā izmantoti JUNG LS ZERO slēdži, kas ir unikāli ar to, ka ir iedziļināti vienā plaknē ar sienu. 4. Ienākot saimnieku zonā, galējais logs veido patikamu, caurredzamu sajūtu. Viscaur ēkā veidoti slēpti skapi ar integrētām durvīm, šeit tās ved uz vannasistabu.

vēsturē šai mājai bija lielākais sējums ar rasējumiem. Daudz tika *atkosts*, veidojot Cēsu projektu, kas arī bija gudrā māja ar neskaitāmiem sensoriem, attiecīgi šeit jau sākotnēji bija skaidri scenāriji neparedzētām situācijām, lai nebūtu jābojā betona sienas. Liela daļa apkures ieslēpta mājas griestos – zem apdares stiepgas caurulītes, kurām bija jāparedz precīza vieta. «Bieži cilvēks sāk saprast, ko viņš vispār grib no *gudrās mājas* sistēmas, tikai beigās, kad jau ir par vēlu, jo tas nav ieprojektēts. Tāpēc ieteikums: ja tu pats neorientējies šajās sistēmās, tad, kamēr visu šo kompleksu neviens vēl nav iesaiņojis tik elementārā formātā kā *iPhone*, labāk ir palikt pie vienkāršajiem risinājumiem, kurus vari kontrolēt no telefona lietotnes,» iesaka Pēteris. Ir gan arī cits variants, smaidot piebilst Edgars un no pieredzes atklāj, ka kāds klients ārzemēs – viedās mājas saimnieks – speciāli ierīkojis sev blakus dzīvokli speciālistam, lai tas vajadzības gadījumā vienmēr būtu pa rokai. Taču, nopietni runājot, šis projekts atgādina radošu sarunu, kur, lai gan bija atšķirīgas pieredzes un viedokļi, visi beigās atraduši vienu valodu. Saimnieks uzsver, ka viņam bija svarīgi, lai arī iesaistītajiem – arhitektiem, galdniekiem, būvniekiem – ir interesanti. Daudzas lietas tika darītas pirmo reizi – piemēram, meistari pirmo reizi salika siltos griestus. Būvnieki ieplestām acīm skatījās uz durvīm, kas ir pilnībā vienā līmenī ar sienu. Kā jau tas raksturīgi *OUTOFBOX* rokrakstam, arhitektūra veido ciešu iekštelpas un ārtelpas saikni. Gan plānojumā un izvēlētajos materiālos, gan apdarē un interjera aksesuāros. Dedzinātie vertikālie koka dēļi mājas fasādē sasauucas ar gruntsgabala priedēm, bet plašais ►

↑ Nelielai atpūtas stūris ar *Theca* krēslu un *String* plauktiem ir saimnieces iemīļota vieta. Īpašs dizaineres prieks ir galdiņš, kas, atbalstot *zero waste* principu, tapis no virtuves virsmas pārpalikumiem.

VC | europe
VISUAL COMFORT & Co.

Kas vieno dizainerus
Ralph Lauren,
Kate Spade New York,
Thomas O'Brien,
Chapman & Myers,
Alexa Hampton,
Barbara Barry,
AERIN?

Jau vairāk kā 30 gadus VISUAL COMFORT piedāvā augstākās kvalitātes dažādu stilu gaismekļus un plašāko sortimentu, sadarbojoties ar vadošajiem ASV interjera un modes dizaineriem.

Visual Comfort jaunumi pie mums!

LUCIDUS
DESIGN

TEHNOLOĢIJU UN DIZAINA CENTRS
Kārļa Ulmaņa gatve 140, Rīga, LV-1029 | +371 6781 3661
www.lucidusdesign.lv

stiklojums dabas ainavas ienes telpās. Savukārt interjera krāsu gamma, mēbeļu forma, materiālu un aksesuāru izvēle harmonē ar netālo ezeru. «Iekšīnā ezers, ārpusē – mežs,» kodolīgi paskaidro Pēteris. Interjera autore Eliza Anete Bajāra, rūpīgi uz klausot saimnieku idejas un aplūkojot viņu sūtītās sajūtu un iedvesmas fotogrāfijas, kā arī respektējot arhitektūru, ienesusi šeit siltumu, mājīgumu. «Ņemot vērā ezera tuvumu, saimnieki vēlējās interjeru saskaņot ar dabas toņiem, sūtīja iedvesmas bildes ar niedrēm,» atceras Eliza. «Bēšie toņi tekstilijās, vertikālie dēliši mēbelēs un *Moooi* lampa, kas atgādina murdu, – viss organiski aizgāja uz viena vilņa.» Nekas netika uzspiests, bet visu laiku bija produktīva saruna, sadarbību raksturo saimnieki. «Eliza ir radījusi tādu rezultātu, kāds viņai vislabāk patik. Un arī mums nereāli patik!» sajūsma neslēpj Edgars, kurš arī aktīvi piedalījies procesā. Viņš internetā meklēja lētākos veikalus, un, lai nepārmaksātu, daudzi interjera risinājumi pasūtīti ārzemēs. Tā veidojies balanss, un dārgās lietas, piemēram, *Vibia* lampu, varēja izvēlēties tieši tāpēc, ka kaut kas cits tika atrasts par izdevīgāku cenu. Saimnieki paši atzīst, ka šajā procesā ir auguši un apguvuši daudz jauna, un arhitekti viņus slavē kā ►►

↑ Visa dzīve un plašie stiklojumi dzīvojamajā un *spa* zonās ir orientēti uz iekšpagalmu. «Sēžam pirtiņā, aiz loga gāj lietūs, ir pavasaris, tikko uzplaucis koši zaļš *džunglis*, un ir sajūta, ka esam Bali,» stāsta Aiva.

← Nekas šajā interjerā nav nejaušs. Lai baseina ūdens atgādinātu Portugāles ceļojumā redzētas upes zaļgano toni, saimnieki kopā ar dizaineri ilgi un neatlaidīgi meklējuši istās flīzes. Un arī trenāžieri *spa* zonā ir nevis parasti *dzelži*, bet ar koka korpusiem, kas harmoniski saskaņoti ar interjeru.

Radiators Kompakt Ventil

Mūsdiēnīgākās tehnoloģijas apvienojumā ar izsmalcinātu dizainu, nodrošina visaugstāko apkures komforta līmeni.

comfort delivered by

VOGEL&NOOT

www.vogelundnoot.com/lv/

Mājas vizītkarte:

Platība: 289 m²
 Arhitektūras projekts: *OUTOFBOX* (Pēteris Bajārs, Guna Priede, Ivars Kalvāns)
 Interjera projekts: *OUTOFBOX* (Eliza Anete Bajāra)
 Ainavu arhitektūras projekts: *Landshape* (Ģirts Runis)
 Būvdarbi: *Ecofloor.lv*
 Logi: *Stali*
 Fasādes: *Sakarnieks*
 Kamīns: *Agni*
 Viedās mājas risinājumi: *Logicmachine.net*
 Aizkari: *Linli.lv* (Oksana Blocka)
 Galdniecības risinājumi: *G mēbeles* (Guntars Volmanis, Kristaps Meiers)
 Apgaismojums: *Vibia*, *Maooi*, *Muuto*, *Panzeri*, *Umage*, *Aqform*
 Santehnika: *PPA*, *Catalano*, *Zuchetti*, *Tubes*, *Antrax*
 Flīzes: *Ergon*, *Living Ceramics*, *Ezarr*
 Pirts: *Tylo*
 Slēdži: *Jung*

↑ Nereti jaunajās mājās pretējās pusēs novietotie logi veido *gaismas caurvēju* – nemājīgu sajūtu, norāda dizainere. Šeit to novērš un privātumu sargā uz ielu vērstā *aklā* fasāde ar diviem nelieliem logiem – vienu pirmajā stāvā, «lai var redzēt, kas nāk», un otru augšstāva lasāmzonā, paverot skatienam ielu.

Arhitekts
Pēteris Bajārs
Outofbox.lv

↑ Kad arhitekts pirmo reizi ieradās ar priedēm un mētrām noklātajā zemes gabalā, vieta tūdaļ pateica priekšā ēkas apjomu. Tā slīpums organiski iekļaujas vidē. Zemes reljefa līnija sasauca ar ēkas jumta līniju. Vertikālie fasādes dēļi bija iecerēti melni, taču brūnganais efekts, kas nejausi radies, vēl organiskāk sasauca ar priežu stumbriem gan pēc faktūras, gan toņa.

labus skolniekus. Tagad, pirms iegādājas kādu interjera priekšmetu, dizaineri tiek nosūtīti foto akceptam.
 Edgars un Aiva ar diviem miniatūrajiem sunītiem pirms tam dzīvoja pilsētas centrā, taču Baltezersa mētrājā uzreiz jutušies kā mājās. «Mūsu māja kā zīmējums bija vēl Pētera papiros, kad jau uz šejieni braucām, izklājām segu, nopirkām trimmerīti, izkārm šuplītklus,» atceras Aiva. Pasūtītāju un arhitektu pamatprincips bija – pēc iespējas ekoloģiskāk, tāpēc koki piedzīvoja maksimāli saudzīgu attieksmi, un tie gandrīz visi līdzās fasādei ir saglabāti. Būvniecības procesā mētrāja zona bija nožogota, lai neviens neiedomātos nokraut būvmateriālus. Projekta ainavu arhitekts Ģirts Runis ierosinājis vēl radikālāku pieeju – mētrāju noņemt, sakārtot kastēs un uzglabāt, lai pēc būvniecības pabeigšanas to saliktu atpakaļ vietā. Teritorijas attīstības darbi joprojām turpinās, un iecerētas arī vairākas siltumnīcas, garšaugu dobes uz koka platformām, laipas. «Ģirtu pieaicinājām, jo, manuprāt, viņš ir viens no progresīvākajiem ainavu arhitektiem. Viņš teica – šeit taču neko nevajag. Viss jau ir gatavs un ideāls,» atceras Pēteris. «Gadalaiki mainās, bet mežs ir tik pašpietiekams. Pavasari parādās koša krāsa, saulē viss izkalst brūni sarkans, pēc tam atkal zied virši,» stāsta Aiva. Uz āra terases, mētru ieskauti, iekšpagalmā viņi jūtas tik labi, ka atzīst – pat negribas iet pastaigās. No pirmās skices līdz pirmajai naktij jaunajā mājā pagājuši trīs gadi, un divas nedēļas pēc ievākšanās saimnieku pārim piebiedrojis trešais – mazais dēliņš, kas *DEKO* viesošanās laikā ratiņos uz terases guļ diendusu. Ari bēbitim un mājai šī bija pirmā vasara, bet saimniekiem Edgaram un Aivai viss process – jauna pieredze dizaina un arhitektūras pasaulē. ■